

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

An sufficiat solum credere, Christum pro nobis natum, crucifixum,
resurrexisse &c. ad salutem, sine dilectione & opere. tit. 17

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

S. Iudas in sua canonica dicit, quòd sectę habent alios patres & magistros quos sequuntur, quàm quales habet Ecclesia Catholica, scilicet Cain, Balaam, & Chore: nam omnis hæreticus in via Cain ambulat contra Catholicum fratrem: deindè habent illi magistri potentum suorum patrocina. Nam nulla hæresis posset stabiliri, si non haberet quosdam tutores seu promachos qui defenderent illam, sicut rex Balach conduxit Balaam prophetam, vt malediceret filios Israël & religiosos. sed sicut non potuit Balaam quicquam contra Deum, sic nec illi. Postremò sicut Chore fecit seditionem contra ordinariam potestatem, ita & ipsi per seditionem omnia volunt obtinere. sic proprias faciunt leges, dogmata, cæremonias &c. Num. 16. sed vt isti corporaliter, sic hi Spiritualmente peribunt.

AN SUFFICIAT, SOLUM CREDERE, Christum, pro nobis natum, crucifixum, resurrexisse, &c. ad salutem, sine dilectione & opere.

TITVLVS XVII.

FRMò doctrina mundi iam est, quòd fides illa, quæ solùm credit Christum pro nobis passum & resurrexisse, &c. illa sola sufficit ad salutem & iustificationem sine dilectione & proprio opere. Nam Paulus dicit, Rom. 4. Mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram. Ideò nihil ampliùs indiges, nisi solum hoc credere: Christus omnia expediuit, & nihil ampliùs nisi fidem exigit, vt hoc credas.

Item quicumq; firmiter credit & pro certo statuit, sibi remitti peccata propter Christum, & quòd vitam æternā sit possessurus, ille iustificatur & saluatur si-

ne proprio opere vel dilectione, sed nudè propter solam fidem, sicut contigit latroni in cruce, Luc. 23. ergo solum crede.

Item quicumq; omnem fidem atq; fiduciam suam in sola Dei misericordia collocat sine omni additamento vel operum vel dilectionis, ille propter Christum iustificatur & saluatur gratis, Rom. 3. Ideò sufficit, solum externè credere, quòd Christus me redemit, absq; proprijs siue meis siue aliorum operibus & dilectione & mutatione vitæ.

Secundò, hæc mundi doctrina talem effecit miserã scissuram in Ecclesia, & excitauit varios tumultus, & effusionem sanguinis in Germania. Nam placet rudibus & indoctis laicis & rusticis, & c. Sed doctrina Catholicæ Ecclesiæ, quam hætenus patres nostri obseruârunt, contrarium docet, quæ est, quòd neq; natiuitas Christi, neq; crucifixio, aut mors illius, aut resurrectio, aut iustitia, sanctitas, redemptio, & cæt. solum foris & externè ac nudè credita, sine propria siue sui ipsius noua regeneratione, Ioan. 3. sine propria cuiusq; portatione crucis. Matth. 10. Luc. 9. sine propria suorum cuiusq; mortificatione peccatorum, Roma. 6. & resurrectione propria ad nouam vitam, Coloss. 3. sine propria tui ipsius iustificatione, Matt. 5. misericordia, & c. tibi nihil proderunt, nec iustificabunt, nec saluabunt. Ideò solum credere, Christum esse mortuum & resurrexisse propter nos, & tamen non imitari, cum possis, exemplum Christi, 1. Petr. 2. non te saluabit. Probatur

Primò, quia si solum sufficisset externè & sine propria vitæ immutatione sic credere, Christus pro me est passus, tunc Christus frustra docuisset nouam regenerationem, Ioan. 3. Portare crucem post se, Mat. 10. Mori peccatis per pœnitentiam, Marci 1. Roman. 6. frustra instituisset Sacramenta, dedisset decalogi præcepta. Nam sine omnibus illis medijs, id est Sacramentis,

tis,

tis, per solam fidem potuisset me saluasse: sed fidei ad iungit Sacramenta, charitatem, dilectionem & opera, &c.

Secundò, nullus qui confiteretur Christum, possit damnari, quantumcunque etiam fecerit mala opera: sic Dæmon, qui etiam profitetur Christum, & ipsum fore filium Dei, Lucæ 4. Marc. 1. Sic omnis adulter, auarus, raptores &c. dicunt se credere quòd Christus eos redemit. Sed dicit Paulus Ephes. 4. 1. Corin. 6. Galat. 5. Hoc scitote, quòd talia facientes, regnū Dei non possidebunt. Si nunc sufficit solū credere, quia Christus redemit me sine propria noua vita, pœnitentia, dilectione, obseruatione præceptorum &c. Ergo nullus peccator poterit damnari.

Tertiò, Christus mendax maneret, qui vult vnicuique dare secundum opera sua, Matt. 10. sed si sola fides sufficit ad iustitiam & salutem, & si non sunt opera nostra necessaria, quid tūc vult iudicare? ad quid vult etiam dare possessionem vite, si sola fides sine operibus sufficiat? Ergo solū credere historiæ Christi, secundū quod litera exprimit, quia pro nobis natus & passus est, non proderit tibi ad salutem sine propria vitæ renouatione.

Tertiò inquires, si denuò ego per opera mea mereri debeo, quid tunc fecit Christus? Nunquid non ipse solus & semel meruit nobis remissionem & salutem? Hebræo. 9. Semel introiuit in sancta. Resp. Christus semel meruit & solus, hoc manet fixum, & nostra opera, id est, noua natiuitas, portatio crucis, mortificatio peccatorum, &c. non merentur remissionem peccatorum, sed sunt media, per quæ Deus distribuit nobis beneficium Christi, id est, per fidem & Sacramenta, per hæc nos apprehendimus & retinemus beneficium Christi, hic per fidem & pœnitentiam dat remissionem peccatorū, Marc. 1. Et non nuda fide sine pœnitentia: sic salutem per fidem, & dilectionis opera, non

ra non per nudam fidem, &c. Sic Deus ordine & medijs omnia expedit & regit, sic per mediū laboris dat agricolæ fructus. 1. Cori. 3. Ego plantavi, Apollo rigavit: sic regit ciuitates medio custodum: sed nisi Dominus custodierit ciuitatem, &c. Pſal. 126. Sic Deus per media distribuit ſua beneficia &c. Si quis hæc ſolū velit credere, & non vti medijs à Deo præſcriptis, nihil acciperet. Sic iam vult nouus mundus, id eſt, habere remiſſionem ſine pœnitentia, cœlum ſine obſeruantia præceptorum, ſola nuda illa fide, Credo Chriſtum pro me paſſum &c.

Præterea quum media illa ſunt voluntaria, & ſiūt conſenſu noſtræ voluntatis, non ſic ſunt media inſenſibilia & coacta, quæ ex labore ſuo nihil merentur, ſicut bipennis carpentarij, & penna ſcriptoris, &c. ſed vltra hoc, quod Deus per illa operatur, & distribuit beneficium Chriſti, & nos apprehendimus & retinemus: etiam habent promiſſum præmium ex gratia, id eſt, propter Chriſtum, ſic vt fides apprehendit eſſentiale præmium, id eſt, hoc quod propter ſolū Chriſti meritum distribuitur per fidem, vt eſt remiſſio peccatorum, vita æterna, donatio Spirituſancti, hæreditas & adoptatio filiorum. Hæc enim gratis per medium fidei & Sacramentorum ex æquo omnibus credentibus diſpenſantur, etiam media & opera noſtra, Deus præmijs æternis coronat ſecundum gradus laborum, 1. Cor. 3. & 1. Cor. 15. Et licet opera & fides ſint ſolū media, & ex dignitate propria, & ex parte noſtra non ſint digna aliquo præmio, quia tamen Deus eis præmia promittit, & habent illam dignitatem ex eo quòd procedunt à Spirituſancto, vt coronet ea gloria æterna: ideò non ſunt ſic media & opera ſine vlllo præmio in hac & poſt hanc vitam, &c. Sed hanc dignitatem confert illis Deus, ex natura nihil habent, niſi quòd illis dederit Deus, qui ſic coronat dona ſua, ſic inquit Gerson: Habeo duo præmia, Chriſti,

Christi, & hoc aperit mihi cœlum: & propriū, & hoc mihi sedem locat in cœlo, sic fide Christi apprehendimus præmium essenziale, id est, beatitudinem, & nostris operibus accidentale.

Quartò, firmiter credere & pro certo sibi statuere, peccata sua omnia remissã esse propter Christum, & per solam huiusmodi fidẽ se saluari & iustificari absque omni accessione cuiuscunq; operis, ex nulla sacra scriptura probari potest. Christus enim inquit Mat. 6. Luc. 6. Remittite, & remittetur vobis. Quòd nisi tu quoq; proximo tuo remiseris sua peccata, licet habeas fidem quamcunq; velis, attamen non conseqúris remissionem tuorum peccatorum, sicut oramus, Matth 6. Remitte nobis debita nostra, &c. Sic enim dicit Christus Mar. 1. Pœnitentiam agite, & credite, quòd si omiseris pœnitentiam, non imputabitur tibi remissio peccatorum. Latro in cruce, Luc. 23. si diutius vita illi fuisset prorogata, haud mansisset absq; pœnitentia & bonis operibus, etiam si ea ipsa in cruce abundè demonstrãrit. At dices: Euangelium promittit salutem omnibus propter Christum sine conditione & merito bonorum operum. Respon. Euangelium promittit salutem propter Christum, non propter meritum nostrum, & cum nullũ habeamus, non tamen promittit sine medijs, id est, fide, Sacramẽtis & bonis operib. quẽ Christus se recõpensaturum pollicetur remissione peccatorum & æterna salute.

Quintò, Fidem omnem collocare in solam nudã misericordiam Dei sine omni accessione dilectionis & bonorum operum, & asserere hanc nudam fidem iustificare & saluare, atq; sufficere abundè, nullã habet scripturẽ authoritatem. Qui verò ita faciunt, ad hos sic loquitur Christus Matt. 7. Non omnis qui dicit mihi, Domine Domine, &c. licet hoc quoq; verũ sit quod & Christus ipse docuit, Luc. 17. Etiam si omnia fecerimus, quã oportebat nos facere, tamen di-

ccmus,

temus, inutiles nos esse seruos, & interim nihilominus fiduciam nostram in misericordiam Dei propter filium suum Christum reponere debemus, non tamē sine ijs, quæ nobis præcepta sunt, medijs &c.

Summa, tantū credere velle, Christus redemit me, fatifecit pro peccatis meis &c. Aut ego omnem meā fiduciam pono in nudam misericordiam, in solum Christum sine proprijs operibus, sine charitate, Sacramentis, & alijs medijs &c. fides hæc non iustificat, neque saluat. Alioqui tota altera pars scripturæ, docens vitam & opera, esset frustranea & superflua, nec opus fuisset tradere decalogum & legē, quem tamen Paulus non destruit per fidem, Roma. 3. At inquit, Non reiicimus opera, sed docemus, quod fides primò ante omnia opera apprehendit propter Christū remissionem, filiationem, & Spiritum sanctum, ac vitam æternam: si ergo hæc fides ante omnia opera apprehendit, & habet, quomodo hæc possunt denuò mereri operibus? secundò hoc quoq; impugnamus, quod Papistæ volunt mereri operibus iustificacionem & salutem, & non gratis recipere propter Christum per fidem. Tertio, quia opera nunquam quietant conscientiam, lex iram operatur, Roma. 4. Ideo nuda misericordia, nullo respectu operum nostrorū habito, nos iustificat & saluat: opera benè sequi debent, vt testes & fructus fidei, &c. Resp. Primò, hoc nemo negat, quod fides in Christum gratis impetrat remissionē peccatorum, filiationē, quia facit nos filios Dei, Ioan. 1. sicut natiuitas facit hæredem filium in paternis bonis. Sed quoniam salus æterna solūm hic in promissione habetur, & nondum in re, ob id ne amittatur iterū per mala opera, sed retineatur, dedit Deus Spiritum sanctum in corda nostra in Baptismo, Act. 2. qui nos renouet suis fructibus, Gal. 5. Et legem Dei per nos impleat, author sit atque adiutor bonorum operum, quatenus sic per hæc media perueniamus

ueniamus ad possessionem promissi regni, Matth. 25.
Venite & possidete &c. Idè fides benè ante omnia
opera impetrat iustificationem & filiationem, sed nõ
dum actu & re salutem Non ergo sunt vna res iustifi-
catio & salus, licet vnum sequitur alterum, vt flores
arborum fructus, manè vesper &c. Sed vt interea tem-
poris inter germinationē, (id est, folia) & fructū pos-
sit impedimentum fieri, ne fructus flores sequantur,
sic hīc inter iustificationē & salutem. Ex quo liquet,
quòd fides, licet impetret iustificationem & remissio-
nem gratis ante omnia opera, nondum tamen in re,
sed promissione habet salutem. Opera igitur respi-
ciunt non iustificationem, sed salutem.

Secundò, hoc est mendacium hæreticorū, quòd di-
cunt nos velle mereri operibus remissionem, & salu-
tē nostris operibus. Primò, quòd dignitati operū ni-
hil tribuitur, nullū præmium, nisi hoc quod Christus
gratuita misericordia p̄mittit. Idè promittit & dat
operib. nostris coronam & gloriā, ex sua natura nul-
lam habent. Mat. 5. Merces vestra copiosa est in cælo.
Ille dicit Mat. 19. Vos qui reliquistis omnia, & secuti
estis me, &c. Est enim meritum illud p̄missum & gra-
tuitum meritum, non promeritum respondens, sicut
feruus meruit à Domino, artifex suo officio. Idè tor-
quent & vsurpant hæretici falsè vocabulum meriti,
quasi nos secludendo sanguinē Christi, velimus me-
reri remissionem & salutem, &c. Exemplum dat Ger-
son, vt si quis diues promitteret pauperi quinq; mar-
cas auri, pro labore vnius amphorę aquę &c. Est hæc
regula generalis, Deus coronat dona sua. Nihil ergo
tribuimus operibus, nisi quòd Deus illis tribuit ex
sua gratia & promissione, quam gratiam adimunt il-
li hæretici, quasi DEO non liceat facere de suo quod
velit, Matthæi 20.

Tertiò, quod opera nostra non quietant conscien-
tiam, neq; certam reddunt, hoc de natura & propria
dignitate

dignitate operum intelligitur: sed nemo illuc respicit, sed ad promissam mercedem, quam ore suo promittit, dicens Matth. 16. Dabo cuiq; iuxta opera sua. Ideò conscientia nostra quieta est in mercede seu premio promisso & gratuito, non autem in promerito, quoniam nullum ex nobis habemus &c. Est enim promissum præmium &c.

Sunt ergo moderni sectę prædicatores verè illi, qui per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium, Rom. 15. quandò dimidiam scripturam docent. solum hoc, quod Christus fecit, docent credere, & quod sola fides sufficiat. Hoc autem quod nos facere iubet Christus, id est regenerari, remittere offensam, servare præcepta pœnitentię, tacent: Et sic offendicula & dissensiones faciunt, vt suo ventri seruiant: ob id iubet Apostolus illos fugere. Nam Christus per obedientiam patris, qua fuit illi obediens vsq; ad mortem, Philip. 2. factus est etiã sibi obtemperantibus causa salutis æternę: Non obtemperantibus autem nihil proderit hæc doctrina Catholica, Heb. 6. Rom. 15.

Quid opus est orare, ieiunare, eleemosynam dare, præcepta Dei custodire, carnem castigare, pœnitere, &c. si solum hæc externa & nuda fides, quòd Christus te redemit, sufficit, iustificat & saluat? Si pro sola nuda fide Deus vult omnia dare, cur promittit præmia operibus etiam pro calice aquę frigidę &c. Mat. 10. & Mat. 6? Cur sic vult coronare dona sua? Nos nullum præmium, nec meritum tribuimus operibus nostris, sed Deus ipse dat, promittit, & coronat opera nostra: ex parte nostra sunt imperfecta, immunda, sed Deus purificat per fidem & Spiritum suũ, Act. 15. & sanctificat, acceptat propter Christum filium suum, ad cuius gloriam fiunt &c. Est ergo iustitia Picardica & hæretica doctrina, solum credere sine vllò additamento charitatis & bonorum operum.

Petrus,

Petrus, Paulus, & omnes Apostoli non sic prædicarunt passionem Christi, scilicet, vt simpliciter credatur, quoniam propter nos facta sit, &c. sine nostra immutatione vitæ. Nam prædicat sic passionem Christi, 1. Pet. 2. Christus pro nobis passus est, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius, portando crucem vestram, moriendo peccatis, &c. Et Paulus ad Philipp. 2. inquit: Hoc sentite in vobis, quod & in Iesu Christo, &cæt. sentite, sequimini opere, nõ solum credite, &cæt. Non sequitur: Christus omnia meruit sua morte, propter passionem suam omnia confert &cæt. ergo nihil sunt opera nostra. Respondeo, Apostolus dicit 1. Corinth. 3. Apollo rigat, ego autem planto, &cæt. sed tamen solus Deus dat incrementum ex sua misericordia propter Christum, non propter opera nostra: attamen si non plantatio & rigatio, hæc scilicet media, fierent, Deus non daret incrementum. Quòd verò omnia tribuuntur Christo, etiam meritum nostræ salutis & iustificatio, & quòd ipse solus est vnica spes nostra, quòd nos redemit sua morte &c. Roma. 4. hæc omnia docentur & creduntur contra desperationem, vt homo aliud fundamentum habeat salutis suæ, quàm seipsum & opera sua: sed non docentur propter dormitationem nostram, curiositatem & temerariam præsumptionem, de qua dicit Christus Matth. septimo. Non omnis qui dicit mihi, Domine Domine, &c. Aliud exemplum Deus est, qui nos pascit, id est, pro nobis est sollicitus, Matthæi 6. scit enim pater vester, quia his omnibus indigetis. At hæc docentur. ne quis desperet: sed si quis nunc velit esse ociosus, & solum credere, quia Deus eum cibaret sine omni labore & medio, hic se deciperet. Promisit ergo Deus dare incrementum, cibum & dona sua ex misericordia & gratia propter Christum per media, non autem sine medijs. Romano. decimo tertio. Quæ à Deo sunt, ordinata sunt. Sectæ
 E c quæ

quæ reijciunt media, & sola nuda fide volunt omnia apprehendere, falluntur.

DE FALSO INTELLECTU

istius verbi, legis.

TITVLVS XVII I.

Primò notandum, quòd fons & causa totius erroris, quo sectæ condemnant pia opera, est falsus intellectus istius scripturæ, quia Paulus dicit, Galat. 2. Sciētes quia non iustificatur homo ex operibus legis, nisi per fidē Iesu Christi. Et nos in Christo Iesu credimus, vt iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis. Rom. 3. Arbitramur hominem iustificari fide sine operibus legis. Et hoc concludit, quia omnia opera cōcluduntur sub lege decalogi, & omnia alia opera, cæremoniæ, Sacramenta, &c. Ergo sola fides iustificat, saluat, filium Dei facit absq; omni additione operum: Sola ergo fides est nostra iustitia, meritum, & causa iustificationis, &c. Ideò opera sunt distincta à iustitia Dei, qua nos gratis iustificat per fidem. Et reijciuntur quoad iustificationem & salutem. Non merentur effectiuè, id est, operatiuè salutem & gratiam, sed sola fides.

Secundò, Ecclesia Catholica docet differentiam inter opera pædagogica, & disciplinaria, & inter opera & fructus Spiritus sancti, quæ per fidem in iustificatione operatur, Gal. quinto. Fides, charitas, timor, pax, castitas, obedientia præceptorum Dei, &c. illa non sunt opera legis. Pro quo notandum, quòd Deus dedit vetus testamētum & legem corruptæ naturæ ad tēpus, vt sic addisceremus in externis illis præceptis, quid iustum & iniustum, quid vita & mors esset, ita vt cū fides in Christum inciperet & veritas eius manifestaretur, nos in spiritualibus ambularemus operibus